

Byl knihkupec Alois Tůma i fotograf?

seriál
**FOTOGRAFOVÉ
VALAŠSKA**

* 7. 2. 1866 Drahá u Chebu # 12. 3. 1940 Vsetín

Vyučen sazečem, od roku 1884 pracuje v knihářském oboru na různých místech v Čechách. V roce 1912 získává domovské právo na Vsetíně. Tehdy již vlastní prodejnu papírnictví a tiskařskou dílnu, která se nacházela za jeho obchodem na Svárově v č.p.

742. Pan Tůma byl jedním z velkých vydavatelů barevných litografických pohlednic, později též černobílých pohlednic zhotovených fotografickou cestou.

První barevná pohlednice Vsetína pochází z roku 1898, je zhotovená technikou litografie a je na ní nápis „Pozdrav ze Vsetína“. Vidíme na ní tyto budovy: Lukotkova hospoda, Pančava, první chalupy na Dolním městě, v pozadí oba evangelické a katolický kostel, horní škola, Maštaliska a zámek. Přední strany pohlednic z této doby měly místo po

text zprávy pod obrázkem, adresa je uváděna na zadní straně.

Další známé pohlednice pana Tůmy jsou železný most přes Bečvu, Mýtnice u mostu, Snaha, Občanská záložna a další domy směrem na Horní Město, panorama kostelů a zámku. Tyto pohledy vznikaly v letech 1901 až 1902. Zajímavé jsou „tlačené“ pohlednice různých míst Vsetína z roku 1910 v hnědém tónu. Samotná budova jeho firmy – „Knihkupectví – Alois Tůma – knihtiskárna“ je též z toho roku, není zde ale uveden nápis Vsetín a je tak sběratelskou raritou.

Nejvíce pohlednic z jeho „dílny“ pak vzešlo v letech 1912 až 1930. Koncem tohoto období začínají převažovat pohlednice zhotovené na fotopapír. Často se také na zadní straně karty uvádělo: „Pravá fotografie“. V letech 1930 až 1940 vydává tyto pravé fotografie se společností BROMOGRAFIA. Jsou označeny: „Nakladatel A. Tůma, knihkupec Vsetín“. Kromě klasické černobílé fotografie se tehdy rozmohlo i tónování do různých barev – do hněda, modra, červena. Docilovalo se to pomocí chemického tónovače postupem – vyvolání černobílého obrazu (pozitivní vývojka) – jeho vybělení (červená krevní sůl) – zbarvení vyběleného obrazu do žádaného odstínu (např. hnědá barva po

moci sirníku draselného). Nevíme určitě, zda náměty svých pohlednic – zejména těch zhotovených fotografickou cestou pan Tůma také osobně fotografoval. Máme za to, že tomu tak bylo.

Milan Ošťádal, fotograf, Muzeum regionu Valašsko, doplněno o informace o pohlednicích Vsetína od sběratele pana Kamila Burší.

***Snímky:** Alois Tůma (snímek z Okresního archivu Vsetín), knihkupectví A. Tůma (pohlednice)*

